

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e48492/facsimile.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

1849.

Beretning

N° 229.

om Forhandlingerne paa Rigsdagen.

Galsterfindstævende (73de) Møde.

(Den foreløbige Behandling af Grundloven. Rensningsforberedelse.)

Grundlovs: Jeg behøver vistnok ikke at sige, at det hører sig som en Beundring af det foreliggende Grundlovsudkast eller som en Hæder af Kongemagten eller Rigsregjeringen, at jeg finder mig brennende til at erstatte mig imod enhver af de Paastænde, hvormed det ærte kongelige Medlem og fremtraadte her i Salen; men ialtselv maa jeg dog erklære, at Alt, hvad han paastod om Røvedens Hæder af, at Kongen efter denne Grundlovsforberedelse maatte blive til et Nul, det herover, lyst mig, dog adskilt fra den Hæder, at man foreslår den Stilling, hvori Kongen for sig; uden at gøre sig til hvad han var som Rensningsforberedelse, vil faar; thi det er ganske rigtig, at efter enhver saadan Indførelse af Grundlovsudkastet, som ikke blot vilde til Grundloven hører at give sig til, men som ogsaa den ærte kongelige Rigsdagssamfund har foreslået, ved enhver saadan Indførelse kommer adskilt Kongens Indflydelse til at være paa hans Personlighed; men det er dog vel ogsaa klart, at naar man kan her til at antage eller afslætte det Ministerråd eller Raad, igjennem hvilket han skal udvise sin Magt, at da, dersom han er et Gode hære end Hæder og et Gode ved hære end selve Ministerrådet, at da vil han jo ogsaa beholde sin Indflydelse; og nu er det Spørgsmaal, om man ogsaa kunde ønske, at han skulde beholde den, naar han var et Gode lavere.

(Ser.)
 Hvad nu Kongeloven angaar, da har jeg selv erklæret, at jeg anser den høitidelige Ophævelse for nødvendig; men naar man vil paastaa, at det er en Grundlov, som er egentlig, for at gaar hider til, maatte bygge paa, og som man kunde beraabe sig paa imod Rigsforsamlingen, der selv er sammensat af den reismæssige Røvede, da mener jeg, at dette er aldeles fej, thi Kongeloven, den faste aalenbar som Grundlov hvad der maa være den første Gjenstand ved en saadan, det er, at den ikke er egentlig, men gjenstand. Den er, som vi jo maa vide, aldrig foresat nogen Rigsforsamling eller ansagen af en saadan; den er, som vi ogsaa skulde vide, ikke udøvet af den Konge, som kunde tænkes at have haft Fuldmagt til at gjøre den til en Grundlov for Riget (Hvord jeg ikke foresaer det); den er ikke engang udøvet af ham, og det synes da Intet i mine Øine, om hans Navn end hundrede Gange findes underkrevet i Arkivet; thi netop det, at den kan findes i Arkivet, og efter Historien endog har været vanskelig at finde der, det berøver paa dette Maade, at, hvad ogsaa Kongeloven var, havde Kongen ikke besluttet at udgive den som Grundlov. Hvad der hidtil har været Danmarks Grundlov, det er adskilt den Overtrædelse af Rigsdagen i Karol 1660 til Frederik den Tredde af Rensningsmagten og Rensningsmagten paa Rensnings og Lovindvindingen. Denne Overtrædelse, indvindingen af Kongen, har en Grundlovs første Gjenstand og fattede den den Gjenstand, som en god Grundlov skal have: at faldte den Maade, hvorpaa Kongen igjennem sig brugte sin Rensningsmagt, saa at det kunde efter menneskelig Tanke blive til Gavn og ikke til Skade, blive til Gode og ikke til Døds; thi her kan jo ikke være Spørgsmaal om, at naar det danske Folk igjennem Rigsdagen overtræder Kongen Rensningsmagten, da var det ikke for at lide tyranniseret, da var det, fordi det troede, at den vilde i hans Hænder blive borte og ligesåledes anseende til Høitids Gavn og begunstige den Frihed og Vi-

gørlighed, som det danske Folk sigt aldrig har opført at give og ønske. Derfor, hvad jeg end kunde have imod Udsagnet til Grundloven, og hvor langt jeg end maa være fra at tænke paa, at disse konstitutionelle Former og at denne Rigsdagens Rensningsmagt, at det skulde være en Betrægtelse for Folket, at det aldrig mere skulde kunne være eller munde være Rensningsmagt eller den Frihed, hvor langt jeg end er borte, saa maa jeg sige, at jeg ikke har mindst Hæder paa, hvad det skulde være Alt, hvad en Konge vilde gøre sig selv under nærværende Omstændigheder, dersom der ikke var et Ministerråd, der maatte være ansvarlig for enhver Rensningsmagts, at det jo ikke kan være andet, end at det ogsaa maa være ansvarlig over sine Handlinger, og hvad man endogsaa har villet lade Kongens Stilling under disse Vilkaar, saa mener jeg, at disse Vilkaar ere aldeles uadlidelige fra den Sorgen og Sikkelse, som Ministerrådet maa give og alene kunne give Folket for den Frihed og Rensningsmagt; men det er vistnok berøvet, at jeg paastaaer, at vi ganske anderledes, end i Grundlovsudkastet her er, skulde lægge an paa, samt det kan, at Gæstemandene og Folket, som bestaaer af Gæstene, at vi skulde ikke og ikke glemme at ikke den Gæst og det hele Folk de Rensningsmagt og den Frihed, som hører til for at gjøre Livet i det hele virksomt, og gjøre det vist somme Liv, som det der være, lykkeligt.

Ordføreren: Ikke uden en vis Forundring har jeg hørt det Herredags, som det ærte kongelige Medlem og holdt i denne Sag. Denne Forundring er tildeels personlig; thi jeg vilde, at jeg ikke havde ventet, at den ærte Rigsdagssamfund skulde have vist mig den Værd at indlemme mig i den Forhandling, som har været om hele Grundlovsudkastet. Jeg skal derfor, selv ved at berøre den Del af Sagen, som vedkommer mig personlig, søge at holde mig til Sagens almindelige Side. Den ærte Rigsdagssamfund betragtede det som en meget liden Ophævelse af Ordføreren, naar denne udtalte, hvorefter den Paragraf i Udsagnet, der hører Rigsdagen Ret til at indgive Rensningsmagt, tillige aabnede den Røvede til at udtale sig om saadant Spørgsmaal, i hvilke det lovfærdige Initiativ kun kunde taget af Kronen. Det har sit indvirket mig, at en saa høitidelig Raad, en Mand, der navnlig har tiltroet sig at for saa meget kære i denne Sag end saa mange Andre, har kunnet opføre sig, at jeg ikke berømt har sagt Andet, end hvad der fremgaaer af den løste Forklaring af Paragrafen, ikke Andet, end hvad der i. Er. er bleven erklæret af den ærte Rigsdagssamfund for Rensningsmagts Jule Rensningsmagt (Løst). Det har indvirket mig, at han har overført, at jeg ikke har sagt Andet, end hvad der ikke har fundet nogen Værdighed hos Røvede, og det kunde sandelig heller ikke let have været. Det kunde naturligvis vel være, at der vilde Spørgsmaal om Indførelse i Rigsdagen almindelige Ret til at indgive Rensningsmagt, men derimod kan det ikke let være noget Spørgsmaal om den saane Betrægtelse af Grundlovsudkastets Regel. Jeg har frembragt dette enkelte Tilfælde; jeg kunde nævne flere Exempel, men jeg skal fremdeles beholde mig til dette ene. Jeg tror, at det kan lide vilde hjælpe, om man ved en Paragraf i Grundloven vilde forebyde visse Sagens Omstændigheder. Dette hænger sammen med en almindelig Indvirkelse hos mig, som jeg end enkelte Rensningsmagt har følt mig opfordret til at udtale. Jeg har ikke den Værd at være fjendt af den 2de kongelige Rigsdagssamfund (Sensitiv), og da han ved, at jeg udenfor Salen er Universitetslærer, har han vel troet at kunne condonere mig efter et forudfattet almindeligt Begreb, om Professorer. Derfor kan jeg have gjort mig den Værd at lægge Værdt til enkelte Udsagn, som jeg i Forhøret har brugt, da vilde